La UdG i l'IDIBGI creen una empresa que utilitzarà la intel·ligència artificial per ajudar a tractar el TDAH

L'objectiu és proporcionar 'informació de molta qualitat' i 'en qüestió de segons' per millorar les decisions clíniques

La Universitat de Girona (UdG) i l'Institut d'Investigació Biomèdica de Girona (IDIBGI) han creat Evimatic Healthtech, una empresa que ha desenvolupat una eina per ajudar als professionals sanitaris en el tractament del trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH). Mitjançant intel·ligència artificial, l'aplicació proporciona "en qüestió de segons" informació científica procedent d'estudis sobre tractaments farmacològics i psicoteràpies. L'objectiu és oferir dades "de molta qualitat" que permetin fonamentar millor les decisions clíniques. El principal impulsor del projecte, Xavier Castells, remarca que l'eina no substitueix el criteri mèdic i que cal tenir en compte "el dia a dia" del pacient.

Evimatic Healthtech és una empresa que vol facilitar als professionals sanitaris l'accés a informació científica "de qualitat" sobre diferents opcions terapèutiques. L'eina analitza els resultats d'assajos clínics que s'han publicat i n'ofereix un resum a la persona que fa la consulta. Permet consultar informació sobre tractaments farmacològics, psicoteràpies i intervencions neurofisiològiques, entre d'altres. Segons Castells, el sistema transforma un procés que podria requerir "mesos o anys" de feina d'un equip multidisciplinari en una consulta que es resol "en qüestió de segons".

Un element diferencial d'aquesta tecnologia és el model d'intel·ligència artificial que utilitza. En comptes d'utilitzar un sistema basat en un model de llenguatge, com ChatGPT o Gemini, que és "fosc" i proporciona respostes "molt potents, però críptiques, que ningú sap com s'arriben a generar", ells han optat per un sistema "més transparent", com és el model determinístic. "Vam preferir la transparència, la intel·ligibilitat que la potència", ha detallat Castells. Segons el responsable, aquest projecte permet entendre com s'ha generat la informació i "assumir la responsabilitat" sobre els resultats que proporciona el sistema.

La informació es presenta seguint els criteris de la medicina basada en l'evidència, un model que permet als professionals valorar la qualitat dels estudis i fonamentar les decisions clíniques en dades científiques. L'objectiu és que els metges puguin accedir de manera àgil a investigacions que, d'una altra manera, requeririen una anàlisi complexa i especialitzada.

Castells ha remarcat que la tecnologia no vol substituir els professionals ni prendre decisions per ells, sinó proporcionar-los informació perquè puguin valorar les diferents opcions terapèutiques. "És una eina d'ajut al professional, que li facilita raonar i prendre decisions de manera més informada", ha afirmat. En aquest sentit, ha remarcat que la decisió final ha de combinar l'evidència científica, l'experiència dels professionals i el "dia a dia" dels pacients.

Representants de la UdG i de l'IDIBGI reunits per la constitució de l'empresa. / ACN

Per exemple, ha detallat que els estudis es fan en condicions molt controlades, amb visites freqüents i proves llargues que molts cops no coincideixen amb el funcionament habitual dels serveis sanitaris ni amb les circumstàncies dels pacients. Per això, considera que el metge ha de valorar fins a quin punt els resultats es poden aplicar en cada cas. "Nosaltres aportem informació, però aquesta informació s'ha d'integrar amb l'experiència professional", ha assegurat.

L'empresa ha començat pel trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat perquè és un dels trastorns mentals més prevalents durant la infància i l'adolescència i perquè pot comportar conseqüències importants en la vida dels afectats, com el fracàs escolar, problemes de relació amb els companys o riscos d'abús o dependència. De fet, aquesta patologia ha servit com a "prova de concepte" que ha permès validar la tecnologia i comprovar-ne l'aplicació en un entorn real.

En aquest procés, l'IDIBGI i la xarxa de salut mental han tingut un paper destacat. Han participat en tres estudis per validar el prototip: un primer estudi amb dades simulades i dos més amb pacients reals diagnosticats de TDAH. Aquests últims es van dur a terme amb persones ateses en recursos de la xarxa de salut mental de la demarcació de Girona, principalment a Girona i Blanes.

La voluntat de l'empresa és ampliar progressivament l'eina a altres problemes de salut. Si la iniciativa funciona en el camp del TDAH, els següents passos serien incorporar la informació sobre trastorns com l'autisme, la dislèxia o la discalcúlia i posteriorment, abordar altres patologies psiquiàtriques, com la depressió o l'esquizofrènia. A llarg termini i de manera "orgànica", també es plantegen fins i tot estendre aquesta tecnologia en la medicina interna, atenció primària o medicina de família.

Després de la seva constitució aquest divendres, l'empresa treballa per definir quin serà el principal perfil de client, quin preu tindrà el servei i quins canals utilitzarà per arribar-hi. La primera opció serien els mateixos professionals sanitaris que atenen persones amb TDAH, però Castells reconeix que és un perfil de professional que potser creu que és una solució "estrambòtica" a la qual "no hi estan acostumats". L'impulsor no descarta que els usuaris puguin ser societats científiques i agències de qualitat, que elaboren guies de pràctica clínica i protocols assistencials a partir d'informació científica especialitzada.

La directora de l'IDIBGI, Marga Nadal, ha destacat que la constitució de la nova empresa és un dia "molt especial" per a la institució, ja que es tracta d'una spin-off impulsada per investigadors gironins de l'IDIBGI i de la Universitat. En aquest sentit, ha remarcat que és una iniciativa "100% gironina" que contribueix a generar valor al territori. Nadal ha explicat que l'objectiu de l'institut és transferir al sistema sanitari el coneixement que es genera a través de la recerca.

Notícies relacionades

Per la seva banda, la vicerectora de Recerca i Transferència de la UdG, Dolors Berga, ha valorat que la creació de l'empresa és "un pas endavant" en la transferència de coneixements. Berga també ha subratllat que aquestes iniciatives permeten que els resultats de la recerca tinguin un "impacte directe" en la societat, amb el desenvolupament de noves tècniques i procediments. També ha destacat la importància de la col·laboració entre les dues institucions.

Font de l'article: https://www.diaridegirona.cat/girona/2026/11/15/udg-lidibgi-creen-empresa-utilitzara-ia-tractament-tdah-136458532.html